

Presideanttat

Sámedikki lahtut

Nissonat ja dievddut

Lea stuora gudni munnje ahte ovddastit ruoŧa Sámedikki ja dadjat moadde sáni dal go Sámediggi suomabealde rahpasa, dáppe Ohcejogas.

Sámediggi suomabealde lea máŋggaládje leamaš ovdavázzi álbmotválljejuvvon sámi orgánan 1973 rájis go Sáme parlameanta áhahuvvui ja maŋnel, jagi 1996, šattai Sámediggi. Sámit suomabealde leat 1996 rájis dohkkehuvvon álbmogin suoma vuodđolágas ja sámiide lea kultuvrralaš iešmearrideapmi dáhkiduvvon. Ruoŧabealde mii eat lea ollen nu guhkás. Ođastuhttin ruoŧa vuodđolágas lea jođus ja sámiid bealde mii sávvat ahte ruoŧa riikkabeaivi čuovvula suoma riikkabeaivvi ovdamearkka ja mearrida sámiid statusa eamiálbmogin Ruoŧas ja ahte sámit šaddet oassin ruoŧa álbmotstivrras.

Sámiin ja davviriikkalaš stáhtain lea dál stuora hástalus go ON:a generálasearvegoddi lea dohkkehan eamiálbmotjulggaštusa 13 b.čakčamánu 2007. Julggaštus lea historjjálaš lávki rahčamušas go guoská eamiálbmogiid olmmošvuoigatvuođaid ja vuđolaš friddjavuođaid dohkkeheapmái. Dáhpahusat Tibetas duođaštit ahte julggaštus lea dehálaš.

Earret vuoigatvuohta iešmearrideapmái julggaštusas leat artihkkalat go guoská eamiálbmogiid riekti oamastit, geavahit ja hálddašit eatnama, territoriaid ja luonddunávccaid gait dehalepmosat go geahččá sámi oaidninčiegas. Julggaštus cealká ahte Suopma, Norga, Ruošša ja Ruoŧa eai šat sáhte oaivvildit eatnamiid maid sámit árbevirolaččat geavahit stáhta dehe soapmasa eará opmodahkan. Julggaštus geatnegahtta stáhtaid ahte dohkkehit ahte sámit leat oamasteaddjit árbevirolaš eatnanguovlluin ja luonddunávccain. Dát mearkkaša ovdamearkka dihte ahte sámi eatnama ii sáhte geavahit industriálalaš dehe eará ulbmiliidda jus sámit eai leat ožžon diehtujuohkima ovdal ja addán sorjjasmeahttun miedíheami ovdagihtii ja ahte eai ieža sáhte vuoitit maidege dakkáraš návccaid ávkástallamis. Dakkár gažaldagat leat leamaš hui áige guovdilát dáppe suomabealde maŋemus áiggi.

ON:a eamiálbmotjulggaštus manná mihá guhkileabbu go ILO-konvenšuvnna nr 169 ja evttohuvvon davviriikkalaš sámekonvenšuvnna. Mii leat ruotabealde noteren ahte suoma ráđđehusas lea vuosteháhku davviriikkalaš sámekonvenšuvdnii ja dat buktá veaháš suru.

Ruotabeal Sámediggi addá maid lihkosávaldagaid suomabeal Sámediggái ahte dii fargga beassat sirdit sisa ođđa parlameantaráhkadussii Anáris – ruotabealde mii eat lea ollen nu guhkás.

Loahpalaččat mii sávvat suomabeal Sámediggái, ráđđehussii ja riikkabeaivái buot lihku ja roahkkátvuoda bargguin ahte ovddidit sámi álbmoga lágalaš beroštumi Suoma republiihkas.

Giitu